

**Uitvoering Toekomstvisie
Kwetsbare Inwoners**

Rapportage 2^e helft 2023

COLOFON

Door: Gemeente Hoorn
D. van Diepen
P. van den Berge
J. Bockma
F. Jelles
R. Doodeman
A. Wamsteeker

Gemeente Opmeer
Gemeente Stede Broec
Gemeente Enkhuizen
Gemeente Drechterland
Gemeente Medemblik
Gemeente Koggenland
T. Blom
T. Blom
T. Blom
N. de Boer
A. Balk

Datum: December 2023
Behandeling: 7 Maart 2024 (pfo Madivosa)

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave

INLEIDING	5
1. DOELGROEP EN MAATSCHAPPELIJK BELANG	6
2. REGIONALE EN LANDELIJKE BELEIDSKADERS	6
2.1 VNG advies Toekomst Beschermd Wonen en landelijke meerjarenagenda	6
2.2 Regionale samenwerking	6
2.3 Regionaal meerjaren beleidskader (psychisch) Kwetsbare Inwoners	7
2.4 Samenwerkingsconvenant (psychisch) kwetsbare inwoners Westfriesland	7
3. BELEIDSONTWIKKELINGEN EN -UITVOERING	8
3.1 Landelijke ontwikkelingen	8
1. Doordecentralisatie MO en BW	8
2. Actieplan Dakloosheid 2023-2030	8
3.2 Regionale uitvoering toekomstvisie Kwetsbare Inwoners	9
1. Traject opstellen nieuwe Toekomstvisie 2024-2028	9
2. Regionaal ondersteuningsaanbod	9
3. Inkoop Wonen met Ondersteuning	9
4. Project Blokhuisgelden	11
5. De Regionale Toegang	11
6. WvGGZ	11
7. OGGZ	12
8. Wonen	12
9. Inloopvoorzieningen GGZ	12
4. FINANCIËN	14
1.1 Het jaar 2023	14
Rijksinkomsten 2023	14
Overige inkomsten 2023	14
Uitgaven 2023	14
1.2 Bestemmingsreserve	14
1.3 Prognose 2024 en verder	14
BIJLAGE I – Financiële overzichten	15
Financieel overzicht op hoofdlijnen	15
Toelichting grote verschillen	15
Financieel overzicht gedetailleerd	15
BIJLAGE II – Begroting 2024	18
Begroting 2024 op hoofdlijnen	18
BIJLAGE III – Afkortingenlijst	20
Bijlage IV – Instroomonderzoek	20

INLEIDING

Conform de bestuurlijke samenwerkingsafspraken¹ wordt tweemaal per jaar een voortgangsrapportage aangeboden aan het regionaal portefeuillehoudersoverleg Madivosa. Via deze weg wordt u geïnformeerd over de voortgang en samenwerking op het terrein van (psychisch) kwetsbare inwoners. Vanaf 2024 wordt er eenmaal per jaar een uitgebreide rapportage verzonden (voorjaar) en eenmaal per jaar een tussenrapportage (najaar). In deze rapportage is ook de aangepaste begroting voor 2024 opgenomen.

De rapportage bestaat uit de volgende onderdelen:

- DEEL 1
 - Beschrijving van de doelgroep en maatschappelijk belang.
 - Regionale en landelijke beleidskaders.
- DEEL 2
 - Voortgang en nieuwe ontwikkelingen.
 - Financiële rapportage.

NB Ten opzichte van de vorige rapportages is deel 1 nagenoeg gelijk en bedoeld voor context. Dit deel kan desgewenst overgeslagen worden.

¹ Conform Samenwerkingsconvenant (psychisch) kwetsbare inwoners Westfriesland (2022)

DEEL 1

1. DOELGROEP EN MAATSCHAPPELIJK BELANG

Inwoners kunnen op enig moment in hun leven voor kortere of langere tijd in een (zeer) kwetsbare situatie terecht komen. Bijvoorbeeld door een combinatie van factoren, zoals (psychische) ziekte, verslaving, beperkte intelligentie, schulden, (echt)scheiding of verlies van werk. Niet iedereen kan daar op eigen kracht uitkomen. Soms belanden mensen op straat, midden zorg, geven overlast, zijn een gevaar voor zichzelf of anderen en/of treedt acute verwardheid op.

Kenmerken van deze groep zijn: 1) een relatief *klein aantal* en 2) problematiek die zeer *heterogeen van aard* is en daardoor 3) een *fijnmazig en gedifferentieerd aanbod* behoeft van kleinschalige ondersteunings- en woonvormen en 4) gepaard gaat met *hoge zorg- en maatschappelijke kosten*.

Aanbod

Ondanks bovenstaande onderverdeling zien we steeds meer in dat individuen uit deze groep niet in één hokje te plaatsen zijn. Daarom wordt steeds meer verbinding gezocht en worden 'tussenvormen' ontwikkeld tussen opvang, beschermd wonen en zelfstandig wonen. Alleen dan kunnen we een sluitende keten vormen voor (psychisch) kwetsbare inwoners. Een keten waar niemand doorheen valt en waarbij iedereen wordt geholpen op een manier die hem/ haar in staat stelt zo snel als mogelijk te herstellen en uiteindelijk weer zo zelfstandig mogelijk te wonen. Dit gebeurt binnen de regio en in samenwerking met andere (omliggende) regio's.

Omvang en kosten

Het aantal mensen dat gebruik moet maken van opvang of beschermd wonen is klein, maar kent hoge maatschappelijke en zorgkosten. Voor deze voorzieningen en overige ondersteuningontvangen we per jaar ongeveer 13 miljoen euro. Hieruit worden regionale voorzieningen gefinancierd zoals de opvanginstellingen, Beschermd Wonen en de ondersteuning aan personen met verward gedrag.

2. REGIONALE EN LANDELIJKE BELEIDSKADERS

2.1 VNG advies Toekomst Beschermd Wonen en landelijke meerjarenagenda

De commissie Toekomst Beschermd Wonen (ook wel commissie Dannenberg) heeft in opdracht van de VNG eind 2015 haar advies "*Van beschermd wonen naar beschermd thuis*" uitgebracht. De inhoud van dit advies is op hoofdlijnen overgenomen door de gemeenten, Rijk en cliënten- en brancheorganisaties en heeft op landelijk niveau uitwerking gekregen in de landelijke meerjarenagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

2.2 Regionale samenwerking

Iedere gemeente is verantwoordelijk voor maatschappelijke opvang, verslavingsbeleid en openbare geestelijke gezondheidszorg (MO/Vb/OGGz) en beschermd wonen (art. 1.2.1. Wmo 2015). Colleges zijn daarbij nadrukkelijk verplicht met elkaar samen te werken voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering van de wet (art. 2.6.1 Wmo 2015).

Voor opvang en beschermd wonen is landelijk afgesproken te starten vanuit een centrumgemeente constructie. Hierin ontvangt een centrumgemeente de financiële middelen van het Rijk voor de betreffende regio, en voert deze de regio op de uitvoering van de taken. Het is de bedoeling dat de verdeling van middelen over alle gemeenten verdeeld worden, dit wordt de doordecentralisatie van middelen BW genoemd. Dit wetsvoorstel werd uitgesteld, omdat

er meerdere aandachtspunten zijn opgesteld die uitwerking nodig hadden. In juni 2023 werd bekend dat de financiële doordecentralisatie uitgesteld is tot ten minste 1 januari 2025. Het gaat hier om de wet woonplaatsbeginsel beschermd wonen, waar het objectief verdeelmodel een onderdeel van is.

2.3 *Regionaal meerjaren beleidskader (psychisch) Kwetsbare Inwoners*

Eind 2017 is het meerjaren beleidskader *'Herstel en Participatie: toekomstvisie Kwetsbare Inwoners 2018- 2023'* door alle Westfrieze raden vastgesteld. De visie geeft een regionale invulling aan het landelijke advies *"Van beschermd wonen naar beschermd thuis"*.

De voortgang op de verschillende thema's wordt in deze rapportage beschreven. We hebben de visie geëvalueerd en werken we toe naar een nieuw beleidskader. Deze wordt in Q2 van 2024 aangeboden aan de Westfrieze raden.

2.4 *Samenwerkingsconvenant (psychisch) kwetsbare inwoners Westfriesland*

In 2017 is het document *'Herstel en Participatie: toekomstvisie (psychisch) kwetsbare inwoners 2018 – 2023'* door de 7 Westfrieze gemeenteraden vastgesteld. De samenwerking tussen de Westfrieze gemeenten werd vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Deze overeenkomst liep tot eind 2021. In maart 2022 is een nieuw samenwerkingsconvenant ondertekend voor de periode 2022 en verder. We geven hiermee uitvoering aan het raadsbesluit *'doordecentralisatie'* uit december 2019/begin 2020 (afhankelijk per gemeente). De Westfrieze gemeenten nemen hiermee gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een relatief kleine groep (psychisch) kwetsbare inwoners die onvoldoende zelfredzaam zijn en (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen wonen. Door de regionale bundeling van financiële middelen voor deze groep organiseren we een gevarieerd aanbod van voorzieningen die voor deze groep inwoners toegankelijk en passend is.

In het convenant staan de inhoudelijke en financiële kaders van deze samenwerking beschreven, inclusief de verschillende verantwoordelijkheden (als centrumgemeente en als regiogemeente). Ook de financiering van de taken, inclusief het afdekken van financiële risico's hebben een plaats in dit convenant. De Regionale Toegang is verantwoordelijk voor de toegang tot de regionale voorzieningen Maatschappelijke Opvang (MO), Beschermd Wonen (BW) en Beschermd Thuis (BT). Samen met de backofficetaken worden deze taken voor de hele regio Westfriesland uitgevoerd door de gemeente Hoorn.

DEEL 2

3. BELEIDSONTWIKKELINGEN EN -UITVOERING

3.1 Landelijke ontwikkelingen

1. Doordecentralisatie MO en BW

De doordecentralisatie van middelen voor Maatschappelijke Opvang (MO) en Beschermd Wonen (BW) betekent bij BW een verandering van een historische verdeling over centrumgemeenten naar een objectieve verdeling over alle gemeenten. Het wetsvoorstel wordt met ten minste 1 jaar uitgesteld. Zowel het woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen als de financiële doordecentralisatie hebben als voorlopige ingangsdatum 1-1-2025 of later. Over eventuele doordecentralisatie van MO is niets bekend.

2. Actieplan Dakloosheid 2023-2030

Eind 2022 werd het nationale Actieplan Dakloosheid 2023-2030 gepresenteerd. De zes actielijnen zijn:

1. Versterken bestaanszekerheid: borging van het bestaansminimum;
2. Preventie: voorkomen dakloosheid is altijd het beste;
3. Wonen Eerst: iedereen een eigen woonplek met ondersteuning op maat;
4. Integraal werken in de uitvoering: regie, snelheid en menselijke maat;
5. Geen beleid zonder ervaringskennis: beleid wordt gemaakt, getoetst en uitgevoerd met mensen met ervaringskennis;
6. Inclusieve aanpak: aandacht voor jongeren, LHBTIQ+ en dakloze EU-burgers

Het actieplan is meegenomen bij het opstellen van de beleidsuitgangspunten voor de inkoop Wonen met ondersteuning en het nieuwe regionale beleidskader voor (psychisch) kwetsbare inwoners.

In 2022 kwamen het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) met twee elkaar aanvullende programma's voor de doelgroepen waar we het hier over hebben.

In het programma: 'Een thuis voor iedereen' (mei 2022) van het ministerie van Volkshuisvesting staan afspraken die ertoe moeten leiden dat er tot en met 2030 landelijk 900.000 woningen worden gerealiseerd, waarvan 250.000 sociale huurwoningen. Een kwantitatieve uitbreiding van sociale huurwoningen is ook in de regio Westfriesland hard nodig om:

- de transformatie van BW naar BT te kunnen realiseren;
- op termijn intramurale plekken te kunnen afbouwen en
- de uitstroom vanuit intramurale voorzieningen te kunnen versnellen.

Het recente: 'Nationaal Actieplan Dakloosheid. Eerst een Thuis' (november 2022) van het ministerie van VWS beschrijft een verandering in het kijken naar en het omgaan met dakloosheid. Het plan stelt de ambitie om dakloosheid in Nederland fors en structureel terug te dringen. Het actieplan bestaat uit zes inhoudelijke actielijnen.

3.2 Regionale uitvoering toekomstvisie Kwetsbare Inwoners

Per onderwerp of thema binnen de toekomstvisie is in deze paragraaf de geboekte voortgang beschreven in het tweede half jaar van 2023.

1. Traject opstellen nieuwe Toekomstvisie 2024-2028

Na een zorgvuldig inkooptraject is bureau AEF geselecteerd om de regio te ondersteunen bij het opstellen van een nieuw regionaal meerjaren beleidskader kwetsbare inwoners. Voor de zomer vonden gesprekken met bestuurders, maatschappelijke partners en een literatuuronderzoek plaats. Na de zomer is een eerste concept Toekomstvisie opgeleverd. Deze versie is voorgelegd aan de adviesraden, de Hoofdzaak, de bestuurders tijdens het Madivosa van november en aan de raadsleden tijdens een regionale raadsledenbijeenkomst. Tijdens een centraal verwerkingsmoment in december zijn de opmerkingen en aanvullingen op dit concept verwerkt. Daarnaast is er gestart met een implementatieplan waarin de acties die volgen vanuit de Toekomstvisie een plek krijgen. In Q2 van 2024 wordt besluitvorming in de Westfriese raden verwacht. De visie krijgt een looptijd tot en met 2028, met optie tot verlenging.

2. Regionaal ondersteuningsaanbod

De Maatschappelijke Opvang is ingekocht bij aanbieders dnoDoen, stichting Netwerk en Leger des Heils. Een verschil met BW is dat bij MO het aantal plaatsen op jaarbasis wordt ingekocht zonder dat al vaststaat wie de plaatsen gaat bezetten. Dit is omdat dakloosheid vaak een acuut probleem is dat vraagt om een snelle inzet van ondersteuning. Voor Beschermd Wonen geldt dat deze, net als de rest van Wmo-maatwerkvoorzieningen, is ingekocht volgens de principes en werkwijzen van het resultaatgestuurd werken. Onderstaande tabel geeft de partijen weer die Beschermd Wonen en/of Beschermd Thuis bieden in 2023.

2023	Beschermd Wonen	Beschermd Thuis
Leviaan	X	X
Leger des Heils	X	X
Esdégé-Reigersdaal	X	X
De Heeren van Zorg	X	X
Komuna Zorg		X
de Steenuil Zorg	X	
Accuraat B.V	X	
Roads (Vriendenhuis)	X	
Baas in Zorg	X	

In de tweede helft van 2023 is de inkoop voor het jaar 2024 voorbereid van 14 plaatsen maatschappelijke opvang bij het Vriendenhuis van Roads. Roads biedt verblijf en begeleiding aan de doelgroep met psychische problematiek die langere tijd niet zelfstandig kunnen worden. De huidige, historisch gegroeide financiering verliep via de gemeente Koggenland, die ambulante maatwerktrajecten inzette. Dit was niet dekkend voor de exploitatie van deze 14 plaatsen en sluiting dreigde. Door de 14 plaatsen in te kopen als MO-plaats wordt de periode tot de inkoop Wonen met Ondersteuning overbrugd.

3. Inkoop Wonen met Ondersteuning

In het voorjaar 2023 is er een start gemaakt met het project inkoop wonen met ondersteuning. Hiervoor zijn, op basis van het rapport van HHM over het zorglandschap en landelijke ontwikkelingen, nieuwe beleidsuitgangspunten beschreven. De beleidsuitgangspunten werden in juli – september (afhankelijk per gemeente) ter besluitvorming voorgelegd aan de

gemeenteraden in de regio. Op basis van de beleidsuitgangspunten is in Q3 gestart met een inkoopstrategie voor de inkoop van Wonen met Ondersteuning. Ter overbrugging worden voor het jaar 2024 overbruggingsovereenkomsten gesloten met de aanbieders beschermd wonen/beschermd thuis.

Inkoop BW 2024

Voor Beschermd Wonen / Beschermd Thuis is aan de huidige aanbieders een laagdrempelig aanbod gedaan vergelijkbaar met de overeenkomst die er al lag. Daarnaast is er een openstelling geweest voor nieuwe instroom, zoals bij het bestaande contract behoort. Het resultaat is dat bijna alle aanbieders het overbruggingsaanbod hebben ondertekend en er 1 nieuwe leverancier is voor Beschermd Wonen.

Inkoop 2025

Na vaststelling van de beleidsuitgangspunten in de gemeenteraden is onderzocht hoe de inkoopstrategie voor de nieuwe inkoop 2025 er uit zou moeten zien. Hierbij is gekeken naar de markt, naar de doelgroep, naar de innovatiemogelijkheden om te komen tot:

- Kwalitatieve ondersteuning, waardoor zelfredzaamheid en participatie toeneemt;
- Dakloosheid voorkomen, minder recidive;
- Meer spreiding in de regio van voorzieningen en herstelplekken;
- Betere overgang 18- / 18+;
- Duurzame domeinoverstijgende ondersteuning van de cliënt en zijn/haar gezin;
- Afbouw intramurale plekken, van beschermd wonen naar beschermd thuis

Met een keuze voor meer partnership, innovatiemogelijkheden, sturing op kwaliteit, sturing op budget en het verlagen van administratieve lasten is er gekozen voor een relationeel contract met een consortium van aanbieders.

De administratieve lasten kunnen worden verlicht voor bijvoorbeeld het Regionaal Toegangsteam, die nu nog lange tijd zoekt naar een goede plek, omdat ieder zijn eigen specialisatie heeft en er weinig samenwerking is. Cliënten vallen tussen wal en schip. Met de nieuwe inkoop is dit in beginsel niet meer mogelijk. Een volgende lastenverlichting is op termijn mogelijk als er een taakgerichte bekostiging wordt afgesproken. Dan is de partij ook meer financieel verantwoordelijk om de budgetdoelstellingen te behalen. Deze afspraak is niet vanaf de start mogelijk, omdat er te weinig data bekend is voor de maatschappelijke opvang én de uitvoering van de nieuwe beleidsuitgangspunten.

De aanbesteding wordt uitgevoerd in 3 fasen:

1. Aanmeldfase, welke partijen kunnen en willen de opdracht uitvoeren. Alle partijen die voldoen gaan door naar de tweede fase.
2. Gunningsfase, welke partij heeft het beste aanbod en kan meer leveren dan onze kwaliteitseisen. Er blijft 1 partij over.
3. Dialoofase, met de gegunde partij wordt de uitvoering naar transformatie verder uitgewerkt. Hoe behalen we de doelstellingen zoals hierboven beschreven?

Fase 1 is inmiddels gepubliceerd op TenderNed, naar verwachting is eind februari 2024 bekend welke partijen hebben aangemeld en doorgaan naar de tweede fase. Begin april zal de gegunde partij bekend zijn en kan de dialoofase van start.

4. *Project Blokhuisgelden*

Centrumgemeente Hoorn heeft voor de gehele regio Westfriesland eind 2021 een extra budget van € 2,7 miljoen ontvangen om het aantal dak- en thuislozen te verminderen. Dit budget is gebaseerd op een aanvraag voor de uitvoering van zeven maatregelen. De aanvraag is eind 2020 in het Madivosa aan de orde geweest. De maatregelen zijn aanvullend op de maatregelen en initiatieven die in de regio Westfriesland al in gang gezet zijn. Denk bijvoorbeeld aan de bestaande regionale voorzieningen voor (psychisch) kwetsbare inwoners en de afspraken rond het versnellen van woningbouw in Westfriesland, zoals het Woonakkoord en de samenwerking met de Woningmakers.

De verbouwing van de nachtopvang is afgerond en ook al in gebruik. De eerste reacties van de cliënten zijn heel positief. In de winter van 2024 volgt een officiële opening.

In twee gemeenten vindt in 2024 besluitvorming plaats over de maatregel Woning delen, - splitsen en kamerverhuur. In de andere gemeenten heeft het inmiddels geleid tot aanpassing van beleidsregels, waarbij elke gemeente maatwerk heeft toegepast. Vanwege het verschil in tempo vindt er geen regionale implementatie plaats.

Besluitvorming over geschikte locaties voor prikkelarm wonen is niet meer gelukt in 2023. Dit heeft te maken met een aantal factoren die meer tijd vragen.

Het onderzoek instroom is afgerond. Gefocust is op de redenen van instroom in de MO en BW, vooral bij de groep 18-23 jarigen. In het rapport wordt een beeld geschetst van de cliënten die hebben meegewerkt aan het onderzoek. Omstandigheden die bij hen vaak voorkomen zijn een onstabiele of onhoudbare thuissituatie, problemen op meerdere leefgebieden en psychische/psychiatrische aandoeningen, die vaak leiden tot gedragsproblemen. Een deel van de dakloosheid had voorkomen kunnen worden als er voldoende woningen beschikbaar waren. Door wachtlijsten in de tweedelijnszorg verergeren problemen waardoor personen uiteindelijk in een zwaardere verblijfsvorm terecht komt. Het gehele onderzoek is te vinden in de bijlage.

Voor de aanvullende prestatieafspraken tussen gemeenten, corporaties, huurdersverenigingen en zorgorganisaties wordt nog gewerkt aan een basisset afspraken. De afronding wordt in Q1 2024 verwacht.

De overige maatregelen zijn uitgevoerd.

5. *De Regionale Toegang*

Vanaf 1 januari 2023 is de Regionale Toegang (RT) ondergebracht bij 1.Hoorn van de gemeente Hoorn. Hoewel het RT is ondergebracht bij Hoorn is het RT de Westfriese toegang tot Beschermd Wonen, Beschermd Thuis en de Maatschappelijke Opvang. Naast de verandering in de organisatiestructuur focust het RT zich op procesregie in plaats van de casusregie. Deze veranderingen zijn zowel voor de medewerkers van het RT als die van de maatschappelijke partners een gezamenlijke zoektocht. Ook de coördinatie van de Uitstroomregeling bijzondere doelgroepen is vanaf 1 januari 2023 ondergebracht bij het Regionale Toegangsteam.

6. *WvGGZ*

Sinds 1 januari 2020 is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) van kracht. Bij Vangnet & Advies (GGD Hollands Noorden) komen de meldingen binnen van iedereen die zich zorgen maakt om inwoners. Vooral professionals doen melding. Het aantal meldingen dat Vangnet & Advies vervolgens in behandeling neemt als melding Wvggz ligt de afgelopen 2,5 jaar beduidend lager dan vooraf was verwacht. De begroting van 2024 ligt iets hoger, door indexatie. Dit komt overeen met het landelijk beeld.

Bij een melding Wvvggz start de GGD een verkennend onderzoek (VO) en bij een crisismaatregel horen (hoorplicht) zij waar mogelijk de inwoner, namens de burgemeester. Er is in 2022 een evaluatie geweest van de Wvvggz/Wzd. De minister heeft in reactie op de evaluatie Wvvggz/Wzd in het voorjaar van 2023 aangegeven het voornemen te hebben, de hoorplicht af te schaffen. Deze wijziging is echter nog niet doorgevoerd in 2024, daarom geldt in 2024 nog de hoorplicht. Op dit moment onderzoeken we of de WvGGZ opgenomen kan worden in de Gemeenschappelijke Regeling GGD.

7. OGGZ

Het Madivosa heeft op 6 juli 2023 ingestemd met contourennotitie OGGZ. In deze notitie is beschreven wie de OGGZ doelgroep is, hoe het huidige zorglandschap er uit ziet, wat de vraagstukken zijn die spelen, en hoe de contouren voor de komende jaren er uit zien. Hieronder valt ook het verslavingsbeleid, en de partners die in dat veld actief zijn zoals de Brijder (onderdeel van Parnassia). Op basis van deze notitie kunnen er in 2024 verdere keuzes worden gemaakt over onder andere de rol van de wijkteams bij bemoeizorg. De OGGZ keten in relatie tot de bredere keten zorg voor kwetsbare inwoners, zal landen in de nieuwe Toekomstvisie kwetsbare inwoners. De contouren zijn hiervoor het uitgangspunt voor het onderdeel OGGZ.

8. Wonen

Het Madivosa/VVRE heeft op 1 juli 2021 ingestemd met de Uitstroomregeling Bijzondere Doelgroepen Westfriesland (voorheen de pilot Uitstroom Bijzondere Doelgroepen). In de nieuwe afspraken wordt onder andere meer gestuurd op Westfriesland brede uitstroom door het loslaten van het kunnen doorgeven van voorkeuren voor uitstroomgemeenten door cliënten, maar ook zijn nieuwe zorgaanbieders toegelaten. Op 7 maart 2022 is de overeenkomst officieel ondertekend.

In 2021 zijn 54 personen uitgestroomd via de (toen nog) pilot uitstroom en in 2022 zijn er 52 personen geplaatst. In 2023 zijn 56 personen uitgestroomd via deze regeling.

9. Inloopvoorzieningen GGZ

In het Madivosa van maart 2023 zijn de uitgangspunten inloopvoorzieningen vastgesteld. Dit biedt onderbouwing voor meerjarige financiering van de inloopvoorzieningen. Op het Madivosa van 5 oktober 2023 is geen overeenstemming bereikt over de verschillende scenario's van de financiering van de inloopvoorzieningen GGZ op basis van de uitgangspunten. De afspraken met de aanbieders van de inloop GGZ liepen formeel tot 1 juli 2024. De huidige afspraken zijn met een half jaar verlengd tot en met 31 december 2024. Hiermee wordt continuïteit geboden aan de bezoekers en is er duidelijkheid over de financiering voor de huidige aanbieders. De uitkomsten van de BOT-sessie met de regionale wethouders sociaal domein van het Madivosa zal richting geven aan de bekostiging voor de financiële verdeling voor 2025 en verder.

10. ETHOS-telling

De regio Westfriesland doet mee aan de pilot ETHOS-telling van het Kansfonds. De teldag voor Westfriesland is 9 april 2024 en de voorbereidingen zijn in Q4 2023 gestart. De Hogeschool Utrecht (HU) ondersteunt Westfriesland hierbij

ETHOS staat voor European Typology of Homelessness and Housing Exclusion en is een bredere definitie van dak- en thuisloosheid dan die waar de Wmo van uit gaat. In Westfriesland monitoren we alleen de groep die gebruikt maakt van de maatschappelijke opvang of een briefadres voor daklozen krijgt. Er gaan steeds meer stemmen op om uit te gaan van een bredere groep. Dit is lastig als regio om zelfstandig uit te voeren.

De ETHOS-telling is een telmethode waarbij op één afgesproken dag alle dak- en thuisloze mensen in een gemeente/regio in kaart worden gebracht. Dak- en thuisloze personen worden ingedeeld in de volgende categorieën:

- Mensen die verblijven in de openbare ruimte
- Mensen in de noodopvang
- Mensen in een tijdelijke opvang voor dakloze mensen
- Mensen die uitstromen uit een instelling (maar er is geen zicht op zelfstandige huisvesting)
- Mensen in niet-conventionele woonplekken vanwege een gebrek aan huisvesting (zoals auto, kraakpand, vakantiewoning)
- Mensen die tijdelijk verblijven bij familie, vrienden of kennissen
- Mensen met dreigende huisuitzetting

Lokale/regionale diensten en organisaties (op gebied van welzijn, onderwijs, veiligheid, wonen) vullen per dak- en thuisloze persoon die zij kennen een korte vragenlijst in. De vragen gaan over diverse kenmerken en leefgebieden:

- Geslacht, leeftijd, samenstelling huishouden, aantal kinderen
- Verblijfsstatus, nationaliteit, geboorteland
- Inkomen, gezondheid
- Verblijfplaats, aanleiding verlies woonzekerheid, duur dakloosheid
- Ontvangen begeleiding

De pilot levert een grote dataset op van de groep inwoners zonder woonzekerheid (= bredere definitie van dak- en thuislozen), zowel wat betreft omvang als achtergrondkenmerken van deze groep. Nu doen allerlei verhalen de rondte over bijvoorbeeld grote aantallen 'bankslapers' zonder dat hier cijfers aan ten grondslag liggen. De Hoornse raad heeft in eerder in 2023 in een motie gevraagd om een overzicht van het aantal economisch daklozen.

Door meer inzicht kunnen andere (bestuurlijke) afwegingen gemaakt worden bij bijvoorbeeld preventie, inkoop voorzieningen, woningbouw en woonruimteverdeling (denk bijvoorbeeld aan urgentie). Hiervoor moet wel een (regionale) discussie gevoerd worden of en zo ja, hoe de huidige prioriteiten en inzet van middelen veranderd moeten worden.

In het najaar van 2024 worden de resultaten verwacht.

4. FINANCIËN

In dit hoofdstuk worden de financiële resultaten van het jaar 2023 beschreven. De cijfers zijn gebaseerd op de voorlopige jaarrekening 2023. Na de accountantscontrole op de jaarrekening volgt een definitieve versie. In bijlage I staat een prognose van de inkomsten en uitgaven en bestemmingreserve voor het budget kwetsbare inwoners.

1.1 Het jaar 2023

Rijksinkomsten 2023

Voor 2023 ontvangt Hoorn, als centrumgemeente voor beschermd wonen, een rijksuitkering van € 10,9 miljoen. Deze uitkering is € 0,9 miljoen hoger dan in 2022. Dit komt met name door indexaties van het Rijk. Voor 2023 is een rijksbijdrage van € 2,3 miljoen ontvangen via de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang. Dit is vergelijkbaar met de uitkering over 2022. De totale rijksinkomsten over 2023 komen daarmee gezamenlijk op € 13,2 miljoen.

Overige inkomsten 2023

De inkomsten voor de eigen bijdragen in 2023 voor Beschermd Wonen van cliënten is € 211.000. Dit is € 50.000 hoger dan de werkelijke eigen bijdragen in 2022. Sinds 2023 is het mogelijk om ook eigen bijdragen te innen van inwoners die buiten de regio geplaatst zijn.

Uitgaven 2023

De uitgaven in 2023 bedragen € 11,2 miljoen. Dit zijn onder andere kosten voor: zorg in natura (ZIN), persoonsgebonden budgetten (PGB's), de maatschappelijke opvang, diverse projecten en uitvoeringskosten. Deze uitgaven zijn hoger dan vorig jaar, dit komt onder andere door indexaties van de uitgaven Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang en de overgang van het regionale team MO/BW naar Hoorn. Het financiële resultaat (verschil tussen werkelijke uitgaven en inkomsten) over 2023 komt uit op € 2,2 miljoen positief.

1.2 Bestemmingsreserve

Voor- en nadelen op de budgetten MO/BW worden verrekend met de daarvoor ingestelde regionale bestemmingsreserve. Het saldo van de bestemmingsreserve wordt afgebouwd naar een omvang van 5 procent van de totale inkomsten in 2023. Dit is conform raadsbesluit eind 2019/begin 2020 (afhankelijk per gemeente). Het verschil tussen de werkelijke stand en die 5% van de inkomsten wordt jaarlijks naar rato van inwoneraantal verdeeld over de gemeenten.

Op 1 januari 2023 bedroeg de reserve € 0,6 miljoen. Het voorlopige resultaat van 2,2 miljoen wordt hieraan toegevoegd. Daardoor wordt het saldo van de reserve beschermd wonen per 31 december 2023 € 2,8 miljoen. Om het saldo van de reserve op 5% van de rijksinkomsten te krijgen, wordt € 2,167 miljoen over de gemeenten verdeeld.

1.3 Prognose 2024 en verder

We verwachten de komende jaren voldoende middelen te ontvangen om onze taken uit te blijven voeren. De invoering van het objectief verdeelmodel Beschermd Wonen pakt voordelig uit voor onze regio. De invoering van dit verdeelmodel is echter opnieuw uitgesteld, een nieuwe inoerdatum is nog niet bekend. In bijlage 2 is de aangepaste begroting voor 2024 opgenomen.

BIJLAGE I – Financiële overzichten

Financieel overzicht op hoofdlijnen

(bedragen x € 1.000, - is nadeel)	Begroot 2023	Prognose najaar 2023	Realisatie 2023	Verschil prognose realisatie
Inkomsten				
Integratie-uitkering beschermd wonen	10.959	10.983	10.983	0
Decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang	2.246	2.560	2.560	0
Eigen bijdrage beschermd wonen	200	200	211	11
Totaal inkomsten	13.405	13.443	13.454	11
Uitgaven				
Personele lasten	549	515	710	-195
Beschermd wonen	7.253	5.689	6.222	-533
Maatschappelijke opvang	2.524	2.496	2.439	57
OGGZ-verslaving	904	906	888	18
Preventieve voorzieningen	222	604	655	-51
Innovatiebudget	660	0	0	0
Overige kosten	252	307	316	-9
Totale uitgaven	12.364	10.517	11.230	-713
Saldo 2023 wordt toegevoegd aan reserve	1.041	2.926	2.224	

Toelichting grote verschillen

Per 1 januari 2023 is er een Regionaal Team voor de regionale toegang, aangestuurd door 1.Hoorn. De formatie die hierbij hoort was niet goed in de begroting en in de prognose verwerkt. Hierdoor ontstaat er in de jaarrekening een nadeel van € 195.000.

De kosten voor beschermd wonen zijn hoger dan bij de prognose in het najaar ingeschat. Dit leidt tot een nadeel van € 533.000. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting ontstaat er geen nadeel.

De kosten voor maatschappelijke opvang zijn lager vanwege een lagere vaststelling van de subsidie Houvast over 2022. Daarnaast zijn de kosten voor inhuur nachtportier lager dan verwacht.

Het nadeel op de preventieve voorzieningen ontstaat door de kosten voor inloop GGZ over het 3e en 4e kwartaal van 2022. Hier was bij de jaarrekening 2022 abusievelijk geen rekening mee gehouden.

Financieel overzicht gedetailleerd

(bedragen x € 1.000, - is nadeel)	Begroot 2023	Prognose najaar 2023	Realisatie 2023	Verschil prognose realisatie
Inkomsten				
Integratie-uitkering beschermd wonen	10.959	10.983	10.983	0
Decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang	2.246	2.560	2.560	0
Eigen bijdrage beschermd wonen	200	200	211	11
Totaal inkomsten	13.405	13.443	13.454	11

(bedragen x € 1.000, - is nadeel)	Begroot 2023	Prognose najaar 2023	Realisatie 2023	Verschil prognose realisatie
Uitgaven				
Personele lasten:				
- Uitvoeringskosten (beleid, backoffice, medewerkers toegang)	394	394	589	-195
- Extra beleidscapaciteit gemeenten (excl. Hoorn, want zit bij uitvoeringskosten)	100	66	66	0
- Bijdrage aan RET	38	38	38	0
- Bijdrage aan Fase 2 Westfriese Escalatieladder	17	17	17	0
Beschermd wonen:				
- Zorg in natura (ZIN)	6.753	5.189	5.868	-679
- PGB	500	500	354	146
Maatschappelijke opvang:				
- Pilot Houvast / kinderen in de opvang, inclusief lagere vaststelling 2022	212	61	28	33
- Leger des Heils, inclusief winteropvang	1.076	1.126	1.129	-3
- Stichting dnoDoen begeleiding, inclusief inhuur nachtportier en frictiekosten sloopwoningen	1.178	1.251	1.224	27
- Stichting Netwerk, jonge moeder plaatsen	58	58	58	0
OGGZ-verslaving:				
- Parnassia Groep BV, verslaving en preventie	396	396	396	0
- GGD, vangnet en advies inclusief uitbreiding 1 fte en inclusief lagere vaststelling 2022	508	507	489	18
- Stichting Zelfhelp Nederland	0	3	3	0
Preventieve voorzieningen:				
- De Hoofdzaak	222	221	221	0
- Inloop GGZ (Q3 en Q4 2022, plus 2023)	0	371	421	-50
- Tarievenonderzoek inloop GGZ	0	12	13	-1
Innovatiebudget	660	0	0	0
Overige kosten:				
- Evaluatie toekomstvisie kwetsbare inwoners regio WF en opstellen beleidsplan	85	79	68	11
- Inhuur projectleider inkoop	70	70	85	-15
- Frictiekosten GGD voor BCT	72	72	72	0
- Migratie BCT	0	8	8	0
- Briefadreshouderschap	0	53	53	0
- Diverse kosten (zoals prik- en veegploeg, huur vergaderruimtes)	25	25	30	-5
Totale uitgaven	12.364	10.517	11.230	-713
Saldo 2024 wordt toegevoegd aan reserve	1.041	2.926	2.224	

De grote verschillen zijn toegelicht onder de tabel op hoofdlijnen.

Verloop reserve BW en MO/VB/OGGz

Reserve	
Stand 1 januari 2023	606.055
Storting reserve:	
- Resultaat 2023	2.223.481
Stand 31 december 2023	2.829.536
Maximale stand o.b.v. 5% rijksinkomsten 2023	662.131
Uitbetaling gemeenten	2.167.405
Stand per 31 december 2023 na uitbetaling wordt	662.131

Uitbetaling overschot reserve 2023 per gemeente:

Gemeente	Aantal inwoners 1 januari 2023	Bedrag
Drechterland	20.385	202.353
Enkhuizen	18.885	187.463
Hoorn	75.216	746.635
Koggenland	23.509	233.364
Medemblik	46.031	456.930
Opmeer	12.180	120.906
Stede Broec	22.138	219.754
Totaal	218.344	2.167.405

BIJLAGE II – Begroting 2024

Begroting 2024 op hoofdlijnen

(bedragen x € 1.000, - is nadeel)	Begroot 2024	Begroting 2024 aangepast
Inkomsten		
Integratie-uitkering beschermd wonen	10.992	10.963
Decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang	2.246	2.260
Eigen bijdrage beschermd wonen	200	200
Totaal inkomsten	13.438	13.423
Uitgaven		
Personele lasten	494	656
Innovatiebudget	662	661
Bijdrage RET	153	153
Beschermd wonen	7.472	6.300
Maatschappelijke opvang	2.907	2.937
OGGZ-verslaving	942	950
Preventieve voorzieningen	661	661
Overige kosten	108	194
Totale uitgaven	13.400	12.512
Saldo 2024 wordt toegevoegd aan reserve	38	911

Per 1 januari 2023 is er een Regionaal Team voor de regionale toegang, aangestuurd door 1.Hoorn. De formatie die hierbij hoort was niet goed in de begroting 2024, dit is aangepast. Zie ook toelichting bij de jaarrekening.

De uitgaven beschermd wonen zijn aangepast op basis van de uitgaven 2023.

Bij de overige kosten waren de kosten voor briefadreshouderschap abusievelijk niet in de optelling meegenomen. In de aangepaste begroting is dit gecorrigeerd.

Begroting 2024 gedetailleerd

(bedragen x € 1.000, - is nadeel)	Begroting 2024	Begroting 2024 aangepast
Inkomsten		
Integratie-uitkering beschermd wonen	10.992	10.963
Decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang	2.246	2.260
Eigen bijdrage beschermd wonen	200	200
Totaal inkomsten	13.438	13.423
Uitgaven		
Personele lasten:		
- Uitvoeringskosten (beleid, backoffice, medewerkers toegang)	394	589
- Extra beleids capaciteit gemeenten (excl. Hoorn, want zit bij uitvoeringskosten)	100	67
Innovatiebudget	662	661
Bijdrage aan RET	153	153

(bedragen x € 1.000, - is nadeel)	Begroting 2024	Begroting 2024 aangepast
Beschermd wonen:		
- Zorg in natura (ZIN)	6.972	5.900
- PGB	500	400
Maatschappelijke opvang:		
- Kinderen in de opvang	130	131
- Leger des Heils, inclusief winteropvang	1.154	1.168
- Stichting dnoDoen begeleiding	1.309	1.324
- Stichting Netwerk, jonge moeder plaatsen	138	138
- Housing first	176	176
- Roads maatwerkvoorziening	p.m.	p.m.
- Overbruggingszorg MO	p.m.	p.m.
- Budget Acute inzet (RT)	p.m.	p.m.
OGGZ-verslaving:		
- Parnassia Groep BV, verslaving en preventie	415	419
- GGD, vangnet en advies inclusief uitbreiding 1 fte en inclusief lagere vaststelling 2022	527	531
Preventieve voorzieningen:		
- De Hoofdzaak	266	266
- Inloop GGZ	395	395
Overige kosten:		
- Inhuur projectleider inkoop	35	35
- Friciekosten GGD voor BCT	48	48
- Briefadreshouderschap Hoorn	0	56
- Briefadressen daklozen regiogemeenten	p.m.	p.m.
- Kosten uitvoering PvA personen met verward gedrag	p.m.	p.m.
- Diverse kosten (zoals prik- en veegploeg, huur vergaderruimtes)	25	25
- Evaluatie uitstroom regeling	0	30
Totale uitgaven	13.400	12.512
Saldo 2024 wordt toegevoegd aan reserve	38	911

Bij het saldo 2023 is er vanuit gegaan dat het innovatiebudget volledig wordt uitgegeven. Mocht er geld overblijven uit dit budget, dan wordt dit bij het saldo opgesteld.

BIJLAGE III – Afkortingenlijst

BCT	Brede Centrale Toegang
BW	Beschermd wonen
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
JW	Jeugdwet
MO	Maatschappelijke opvang
OGGz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
PGA	Persoonsgerichte Aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PFO	Portefeuillehoudersoverleg
RT	Regionale Toegang MOBW
Vb	Verslavingsbeleid
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
Wlz	Wet langdurige zorg
WvGGZ	Wet verplichte GGZ
ZIN	Zorg in Natura
Zvw	Zorgverzekeringswet

Bijlage IV – Instroomonderzoek

Als apart document is het instroom onderzoek meegestuurd. Dit onderzoek was een van de Blokhuis maatregelen. Meer informatie over de Blokhuis maatregelen is te vinden op pagina 11.